

קונטרס

אוצרות חיים

חידושי תורה

שחיבר

הרב רגאן רמפדס מידור חיים כהן רפאפורט
אב"ד דקק אוסטרדא צייט

נרפס ע"י השותפים נכדי הרב מגלאורטא

הרבני מה' חנינא ליפא הרבני מה' ידעשע העשיר

שפירא

בזימאמיר

ה'ת

ה'ת

בשנת

ספר בראשית

הוכרח המ"א לחלק ביניהם וא"כ ע"ן הדעת שלא האיר להם מקדש כלל דמ"א לשאר איסורין דבדילי מניה ולא נאסרו ב"א הענינה כלל וממילא בטל טענת הגחש מכל וכל :

מן המחבר

ג אלה תולדות השמים והארץ בהבראש ביום עשית וגו' • לנאורה הלא כ"א ביומו נברא ע"כ כתב רש"י לתוך כ' • עוד פ"א דהנה גם לאחר הבריאה הקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית וזה יס לפרש הכתוב אלה תולדות השמים והארץ בהבראש היינו גם לאחר שצבראו דומה כמו ביום עשית שמתחדש בכל יום חדשים לבקרים כאלו לעושה אורים גדולים וגו' אולם ההבדל שראשית הבריאה הוא יס מתוך ואח"כ הוא יס מיש וכמבואר בחשבה המיוחסת להרמב"ם סי' רפ"ד מה שהשיב לרבינו יונה ו"ל • אמנם ההבדל הוא רק בערכו אבל אין ערוך אליו ואצלו ית' אין הפרש כלל וטלס כאן מאש ומא חשבו היה כלא היה ואצלו ית' דומה קודם הבריאה כמו לאחר הבריאה וזה בהבראש אף אחר שצבראו הוא מתחיל כמו בעשית ומחדש מעשה בראשית בכל יום תמיד :

מן המחבר

ד בפסוק ויתר לקח מלח וישל פניו יס לפרש עש"י מאמר ח"ל כל הטעם אם חכם הוא חכמתו מסתלקת כ' ולואת כ"ן שבה ק"ן לכלל כעס נסתלק חכמתו ומשל פניו כי חכמת אדם תאיר פניו וע"ז השיב לו הקב"ה למה חרה לך ולמה גרמת בעלמך שעי"כ נפל פניך ואולם אם תשיב שאת כי במקום שבעלי חשבה שומדים כ' :

ה בראשית בדר"ה פישן הוא נילוס אביה שמעתי בשם שארית הגאון מוה' זאב וואלף זוקללי"ה אב"ד דק' דובנא שאמר שנונת רש"י לתוך דלפי סדר הלשון היה ליה לכתוב שם הראשון פישן כמו שדקדק רש"י בפסוק ויהי ערב ויהי בקר יום אחד ע"כ כתב רש"י שזה הנבר ה' לו עוד שם אחד וקול נילוס וע"ז אחי שפיר לישא דקרא שם האחד פישן כמו שם האחד גרשום ושם האחד אליעזר כ' ודפח"ח :

מן המחבר

ו איתא בחולין דף קל"ט ע"כ משה מן התורה מנין בשם הוא בש"ו' המאמר הוא תמוה כי מיוזבנו אש האלהים תרע"ה אשר וזה להסיר לברכה כמובן וכל התורה מקראת על שמו כמו שדרשו ח"ל על מאמר הכתוב תורה וזה לנו משה מורשה וגו' וס"א עפ"י מאי דאיתא ברש"י על הכתוב ברא אלהים בתחלה עולה בתחשה כו' וראה שאין העולם מתקיים עמד וכו' ושיחף מזה"ל למדה"ו והיינו דזה מדרשו של הקב"ה עם רובא דעלמא אבל מרת הגדיקים אינו ק כמו שמצינו לרבותינו ו"ל שאתרו מלמד שהקב"ה מדקדק עם הגדיקים כחוט השערה וביותר מצינו זאת גבי משה רבינו ע"ה שדקדק הקב"ה עמו ולא ענה גם בתפלה לתשובה וזה יס לפרש כוונת המאמר משה מן התורה מנין היינו ההנהגה שהנהיג הקב"ה א"ע עם משה כפי המדה שעלה במחשבה תחלה וע"ז אמרו שאמר בשם הוא בשר וגו' וזה פי' הכתוב לא ידון רוחי בחדש במה"ל והיינו לעולם לרובא דעלמא כ"ל אבל בשם זה משה ההנהגות עמו עפ"י מה שעלה במחשבה תחלה וע"ז והיו ימיו רק מאה ועשרים שנה :

פרשה נח

מן המחבר

ב בפסוק והגני משחיתם את הארץ פירש"י עם הארץ שאף ג"ש של שומק המחרישה מנוחו ומטעשו ומראה העשש על שפחה האדמה

א בפסוק עץ פרי וגומר וחולא הארץ עץ עושה פרי כתב רש"י וזה לשון עץ פרי שיהא טעם העץ כטעם הפרי והוא לא טעמה כן אלא וחולא הארץ עץ עושה פרי ולא העץ פרי לפיכך כ' נפקדה גם היא על עונה ומתקללה עפ"י יראה לי טעם הגן שבה רש"י בארבעה מינים שבה דוקא שיהא הפרי עץ הדר אחריו ולא פרי אחר כמה שאמרו בגמרא דסוכה דף ל"א לא מלא אחריו לא יציא לא פרוש ולא רימון ולא דבר אחר וכו' אף שלא כתב בתורה רק פרי עץ הדר ויש כמה מיני פירות שהמה ג"כ הדר אבל לפירוש רש"י הג"ל טבל לומר שהטעם משום דכל העצים עברו על צווי הש"י שיהא טעם העץ כטעם הפרי רק אחריו טעם העץ כטעם הפרי כדאיתא בגמ' שם דף ל"ה ת"ר פרי עץ הדר שטעם עץ ופרי שיהא טעם עץ ופרי שיהא טעם עץ ופרי שיהא טעם עץ ואיתא פלגין שצ"כ טעם עץ ופרי שיהא טעם עץ ופרי שיהא טעם עץ מיכרח לקחתה כו' ש"ס וראיתי במהרש"ל בחידושי אגדות בסוף מסכת תענית כתב שם במהרש"ל ופ"י ל' דאין שאלו ממנו אדם הראשון אחריו היה כדאמרינן בפ' סו"ר כו' עכ"ל המהרש"ל שם ע"ש ואשמוס על המראה דכפ' כן סו"ר לא הג"ה

אמנם בח"ד פ"שה ט"ו מלא מאן דאמר כן דאח"כ היה ופיין במהרש"ל ח"א ב"ק פ' הוצל בפסקי אור רב דיקלא דטעין קבא ע"ש

ב בפרשה דהגחש היה ערום וכו' יס כזה קושיות ח' דלמה אחר הגחש אף כי אחר אלקים לא תאכלו מכל עץ

הגן דאף דרש"י פירש דהרבה עליה דברים מ"מ למה הרבה בדברי שקר ב' כמה שהציבה האשה ומפרי העץ וכו' לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו למה הוסיפה על האוי' ג' כמה שאמר הגחש לא מות תמותון

פירש רש"י שדחפה עד שגעה בו אמר לה כשם שאין מיתה בעיניה וכו' וא"כ קשה מאי שפירש רש"י על קרא וחורא האשה ראתה דבריו של נחס והנאו לה והאמינתו מאי הגאה היה לה מדבריו של משה הא הוכחת הגחש היה כשם שאין מיתה בעיניה וכו' והאשה בעצמה היתה יודעת שלא היה האוי' על הגניעה ח"כ אולם הענינה של הגחש ויראה לתוך כל הקושיות הג"ל דהבס שהאוי' של הש"י לאדם היה רק על האכילה ולא על הגניעה מ"מ הסיף אדם לאשה לאסור גם הגניעה לא מזה צווי הש"י אלא מעצמו על דרך שאמרו ח"ל אגרי' לנירא סחור סחור לברמא לא תקרב ומכש"כ בשם שדעתן קלות והאשה היה מספקת אם האיסור ענינה היה ג"כ מצינו הש"י או מפי אדם בעצמו וכבר"ל והגחש בעצמו ראה להאכילה לה שם הגניעה אחר הש"י כדי שיוכל לומר לה כשם שאין מיתה בעיניה ולכן התחיל להרבות עלי' דברים אחר אלקים לא תאכלו מכל עץ הגן והיא עי"פ מה דאיתא בהגהת רמ"א ב"ח סוף סי' תרי"ב ויתר ליגע ביוה"כ באוכלין ומשקין וכו' וכתב עליו הרב מ"א בס"ק ו' ח"ל ולא דמי לחמץ בפסח כמ"ס סי' תמ"ו סעיף ג' דהתם כיון שאוכל שאר דברים חיישין שאכל גם זה משא"כ כאן עכ"ל ע"ש וא"כ הגחש שהיה ערום ברשע הרבה עליה דברים ואמר אף כי אחר אלקים לא תאכלו מכל עץ הגן דאל"כ שומערים אחס לאכול מכל עץ הגן ח"כ היה לו לאסור העץ שבתוך הגן אפי' בגניעה דדמיה לחמץ בפסח שאסור ג"כ בגניעה מחמת שאוכל שאר דברים אלא ודאי שאמר אלקים לא תאכלו מכל עץ הגן וא"כ דמיה ליוה"כ ולכך לא אסר בעץ שבתוך הגן הגניעה וע"ז השיבה האשה שהאמת שמוכל עץ לאכל ומתען שבתוך הגן אמר אלקים לא תאכלו ולא תגעו בו כתוב בפסח ומחמת זה הוכחה שפטה האשה בעצמה שהאוי' היה על הגניעה ג"כ מהש"י ולא מזהם לבדו וכאשר שמע הגחש שטעמו נכנס בלבה להיות סבורה בודאי שהש"י צוה ג"כ על איסור גניעה דהש"י עד שהגיע בו ואמר לא מות תמותון דכשם שאין מיתה בעיניה וכו' והשתא אחי שפיר מה שפירש רש"י גבי וחורא האשה ראתה דבריו של נחס והנאו לה דהא מחמת הוכחת הגחש מחמת בפסח כ"ל סבורה האשה באמת שאיסור הגניעה היה ג"כ מצינו הש"י וכל"ל והנה כל הג"ל טען הגחש בעצמו ורשעו והטעה את האשה אבל באמת כל האיסורין אפי' אם יש בהן כרח כגון חלבושיגול לא נאסר פ"ן הגניעה כלל רק בחמץ דלא כדילי טלה שחא מניה וס' ביוה"כ לכך